

הקב"ה בישר ליעקב אבינו כי הוא גלגולו של אדם הראשון ותיקונו

ה' הודיע ליעקב בעת שיסן וחלם את חלום הסולם, כי הוא אדם הראשון ותיקונו (ישפתי כהן על התורה/ פרשת ויצא ד"ה עוד נוכל לומר שאמר). מטעם זה יעקב ראה אז את דמות הדיקון של עצמו ב'כסא הכבוד' כי דמותו של אדם הראשון חקוקה שם (ינור הקודש/ על בראשית רבה פב, א ד"ה מדבר בודו) וכן הראו לו בחלום מלאכי אלקים עולים ויורדים בסולם כמו מלך שיש לו חיילים רבים. ומחמת ידיעה זו יעקב הקיץ כפי שנאמר "וייקץ יעקב מִשְׁנָתוֹ" (בראשית כח, טז) (ישפתי כהן על התורה/ פרשת ויצא ד"ה עוד נוכל לומר שאמר). לפני שיעקב נרדם הוא שם כמה אבנים תחת ראשו שנאמר "ויִפְגַּע בַּמָּקוֹם וַיִּלֶן שָׁם פִּי בַּאֲשֶׁר הָיָה וַיִּקַּח מֵאֲבָנֵי הַמָּקוֹם וַיִּשֶׂם מִרְאשְׁתּוֹ וַיִּשְׁכַּב בַּמָּקוֹם הַהוּא" (בראשית כח, יא), אך כאשר הוא קם ראה שאותם אבנים שהוא שם מראשותיו הפכו לאבן אחת כפי שנאמר "ויִשְׁכַּב יַעֲקֹב בְּבֶקֶר וַיִּקַּח אֶת הָאֲבָן אֲשֶׁר שָׁם מִרְאשְׁתּוֹ וַיִּשֶׂם אֹתָהּ מַצְבֵּה וַיִּצַק שָׁמֶן עַל רֵאשִׁיהָ" (בראשית כח, יח) (עפ"י רש"י בראשית כח, יא). וכן יעקב ראה כי הוא נמצא על 'אבן השתיה' אשר עליה הושתת העולם, ושמןה יצא 'כד עם שמן' הרמוז לשפע מקור הברכות מגן עדן – ואז הבין שהוא בעצמו אדם הראשון שקודם החטא, ועליו עומד העולם (ספר 'סמיכת חכמים' לרב נפתלי כץ בהקדמה דף ע"ב טור ב) (להרחבה על אבן השתיה ראה מאמרינו לפרשת ואתחנן – 'אבן השתיה שבבית המקדש') (להרחבה על שמן המשחה ראה מאמרינו לפרשת צו – 'שמן משחת קודש').

הקב"ה קיפל את כל ארץ ישראל תחת ראשו של יעקב אבינו בשעה ששכב לישון שנאמר "הָאֲרֶץ אֲשֶׁר אָתָּה שָׁכַב עָלֶיהָ לְךָ אֶתְּנָנָה וְלְזָרְעֶךָ" (בראשית כח, יג) (ראה רש"י בראשית כח, יג ד"ה שכב עליה), כי ראשו של אדם הראשון נוצר מעפרה של ארץ ישראל וכל שאר אבריו משאר הארצות (ראה גמי סנהדרין דף לח תחילת ע"ב) ובהיות יעקב אבינו גלגולו של אדם הראשון לכן ה' יתברך קיפל את כל ארץ ישראל ונתנה תחת ראשו, כי כל ארץ ישראל היא בחינת ראשו של אדם הראשון אשר שורשו היה מארץ ישראל. ולכן גם בשכיבת ראשו של יעקב הוא קנה את כל הארץ כי היא בחינת ראשו (ינור הקודש/ על בראשית רבה סט, ג ד"ה קפלה כפנס). ועוד ה' "אֶלְהֵי יִשְׂרָאֵל" קרא ליעקב בשם "א-ל" שנאמר "וַיִּקְרָא לוֹ אֶל-אֶלְהֵי יִשְׂרָאֵל" (בראשית לב, ג) (ראה גמי מגילה דף יח ע"א בשם ר' אלעזר) מה שלא נקראו שאר הצדיקים והחסידיים והאבות הקדושים – כי יעקב היה גלגולו של אדם הראשון וחזר להיות כמו לפני החטא הקדמון שאז אדם הראשון היה כיחידו של עולם' (ארבע חרשים' לר' יששכר בער בן ר' אלחנן פרק ח קנאת אפרים דף יט ע"ב ד"ה וימעלו).

שנים עשר השבטים היו ראויים לצאת כבר מאדם הראשון כפי שנרמז בפסוק "זֶה סֵפֶר תּוֹלְדֹת אָדָם" (בראשית ה, א) שהתיבה "זה" היא גמטריא שנים עשר (ישפתי כהן על התורה/ פרשת ויצא על הפסוק 'וישם שק במתניו', 'מגלה עמוקות' כתב יד לר' נתן נטע שפירא עם פירוש פרישת שלום בפרשת וישב בחלק אופן הארבעים וחמש ד"ה בוורה פרשת ויחיל). אך לאחר שאדם הראשון חטא (ולב אריה' פרשת ויחי אות א ד"ה והנה מאחר שיעקב אבינו) וכן לאחר שקין הרג את הבל, מנע ה' מאדם הראשון את שאר הבנים (ישפתי כהן על התורה/ פרשת ויצא על הפסוק 'וישם שק במתניו'). ואחרי שאברהם ויצחק תיקנו באדם הראשון את חלקם (זרע ברך' לר' ברכיה ברך פרשת ויצא ד"ה ולכך לקח יעקב סימן) ויעקב אבינו בא וסיים את התיקון (ישפתי כהן על התורה/ פרשת ויצא על הפסוק 'וישם שק במתניו'), אז היה יכול יעקב להוציא שנים עשר שבטים (זרע ברך' לר' ברכיה ברך פרשת ויצא ד"ה ולכך לקח יעקב סימן) במקומו של אדם הראשון (עפ"י 'מגלה עמוקות' כתב יד עם פרישת שלום בפרשת וישב בחלק אופן הארבעים וחמש ד"ה בוורה פרשת ויחי, עפ"י 'זרע ברך' לר' ברכיה ברך פרשת ויצא ד"ה ובה אפשר לבאר מדרש. וראה בינור הקודש/ על בראשית רבה פרשה ע, יב ד"ה ינרמזו זה בביאתה' שמטעם זה יעקב היה רועה את צאן לבן כי היו כלולים בתוכם ששים רבוא נשמות ישראל שדחו בחטא אדם הראשון ויעקב היה תיקונו של אדם הראשון. להרחבה בעניין צאן לבן ראה מאמרינו לפרשת ויצא – 'גלגול נשמות ישראל בצאן לבן').

יעקב אבינו השלים את תיקון שלושת העבירות שהיו צריכים לתקן האבות הקדושים באדם הראשון, עבודה זרה שפיות דמים וגילוי עריות, ועל כך הוא ביקש "אם יהיה אלקים עמדי ושמרני בדרך הנה אֲשֶׁר אֲנִי הולך ונתן לי לחם לֶאֱכֹל וּבְגָד לְלַבֵּשׁ: וְנִשְׁבְּתֵי בְשָׁלוֹם אֶל בֵּית אָבִי וְהָיָה ה' לִי לְאֱלֹהִים" (בראשית כח, כ – כא) וכונתו בתיבות "בְּדֶרֶךְ הַנְּהָלָה" לבקש על שלושת העבירות הללו שכולם נקראות בשם "דֶּרֶךְ" (ראה כיצד זה נלמד מהפסוקים ב'בראשית רבה' פרשה ע, ד ואכמ"ל). וכיון שהוא תיקנם, ידע יעקב שמכל האבות הקדושים דווקא הוא יעמיד את שנים עשר השבטים. והסימן שניתן לו היה התאחותן של שתיים עשרה האבנים ששם מראשותיו לאבן אחת (ראה 'בראשית רבה' פרשה סח, יא) (זרע ברך' לר' ברכיה ברך פרשת ויצא ד"ה ולכך לקח יעקב). ורבותינו רמזו על השלמת אדם הראשון ביעקב אבינו כשאמרו "כֹּל שֶׁהָיָה תַּפְאָרֶת לְעוֹשֵׂיהָ וְתַפְאָרֶת לוֹ מִן הָאֲדָמִים" (ראה פרקי אבות ב, א) ש"תַּפְאָרֶת" היא מדתו של יעקב אבינו ו"הָאֲדָמִים" רומז לאדם הראשון (חסדי אבות/ להחיד"א על פרקי אבות פרק ב ד"ה איזהו דרך ישרה) (להרחבה על תיקון חלקו של אברהם אבינו ראה מאמרינו לפרשת לך לך – 'האדם הגדול בענקים') (להרחבה על תיקון חלקו של יעקב אבינו ראה מאמרינו לפרשת לך לך – 'תיקונו של יצחק אבינו').

יעקב התעכב שבע שנים עד שנשא אשה ותיקן את הפזיזות של אדם הראשון

רבקה אמנו ידעה שבנה יעקב צריך לתקן את חטא אדם הראשון, לכן אמרה לו שילך לבית לבן שנאמר "וְעַתָּה בְנֵי שָׁמַע בְּקִלֵי יָקוּם בְּרַח לְךָ אֶל לָבָן אֲחֵי חָרְנָה: וְיִשְׁבֶּתָ עִמּוֹ יָמִים אַחְדִּים עַד אֲשֶׁר תִּשְׁוֵב חַמַּת אַחֲדִי" (בראשית כז, מג – מד) וכונתה ב"יָמִים אַחְדִּים" לשבע שנים כמו שנאמר אחר כך "וַיַּעֲבֹד יַעֲקֹב בְּרַחֵל שֶׁבַע שָׁנִים וַיְהִי בְעֵינָיו כַּיָּמִים אַחְדִּים בְּאֶהְבֶּתוֹ אֹתָהּ" (בראשית כט, כ) (ראה 'בראשית רבה' סז, ט). רבקה התכוונה שימתין שם שבע שנים לאשה ועל ידי כן יתקן את חטא גילוי עריות של אדם הראשון שלא המתין לשבת קודש. לכן רבקה לא יעצה ליעקב ללכת ליישבת שם ועברי' היכן שהוא כבר היה בעבר, כי כוונתה שהוא יתקן את חטא אדם הראשון על ידי שימתין שבע שנים בביתו של לבן. וזה גם הטעם שיעקב לא נשאר להיאבק בעשו הרשע אלא ברח מפניו אל בית לבן על אף שהיה גבור כמותו (ישתי ידות/ על התורה פרשת וישב דף כג ע"א ד"ה במדרש לא נתתי).

יעקב אבינו גלה לחרון יחד עם נשמת אדם הראשון שנאמר "וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שָׁבַע וַיֵּלֶךְ חָרְנָה" (בראשית כח, ט) (מאמר חקור דין/ להרמ"ע מפאנו חלק ג פרק יח ד"ה ונתקן אותו, 'סמיכת חכמים' לר' נפתלי כץ בהקדמה דף מא עמודה ב' ד"ה טעם אחר), ואז בדרכו ביקש יעקב "אם יהיה אלקים עמדי ושמרני בדרך הנה אֲשֶׁר אֲנִי הולך ונתן לי לחם לֶאֱכֹל וּבְגָד לְלַבֵּשׁ" (בראשית כח, כ), וכונתו ב"וְנָתַן לִי לְחֶם" שיזכה שם לאשה (ישתי ידות/ על התורה פרשת וישב דף כג ע"א ד"ה וכדי לבא אל תוכו), לפי שהאשה נקראת בלשון נקיה בשם "לְחֶם" כפי שנאמר אצל יוסף על אשת פוטיפר "וַיַּעֲבֹד כָּל אֲשֶׁר לוֹ בְּיַד יוֹסֵף וְלֹא יָדַע אֲתוֹ מְאוּמָה כִּי אִם הִלָּחֵם אֲשֶׁר הוּא אוֹכֵל וַיְהִי יוֹסֵף יָפֵה תָאֵר וַיִּפֶּה מִרְאָהוּ" (בראשית לט, ט) (עפ"י רש"י בראשית לט, ו ד"ה כי אם הלחם) ויעקב ביקש בזה מה' יתברך על

עצמו, שיוכל להמתין לאשתו שבע שנים ועל ידי כן יפקיע את חטא גילוי עריות של אדם הראשון שלא המתין לשבת קודש וקלקל במעשה זה לעיני כל (שתי ידות) על התורה פרשת וישב דף כג ע"א ד"ה וכדי לבא אל תוכן) **ביום השישי לבריאה.**

וכך אכן היה שיעקב נשא את רחל ולא במתינות רבה (מאמר חקור דין' להרמ"ע מפאנו חלק ג פרק יח ד"ה ונתקן אותו, 'סמיכת חכמים' לר' נפתלי כץ בהקדמה דף מא עמודה ב' ד"ה טעם אחר) **לאחר עבודה של שבע שנים כפי שנאמר "וַיִּאָהֶב יַעֲקֹב אֶת רַחֵל וַיִּאֲמָר אֶעֱבֹדָךְ שְׁבַע שָׁנִים בְּרַחֵל בְּתֵדָה הַקְּטָנָה: וַיֹּאמֶר לָבָן טוֹב תַּתִּי אֹתָהּ לָךְ מִתַּתִּי אֹתָהּ לְאִישׁ אַחֵר שְׁבַע עֶמְדֵי: וַיַּעֲבֹד יַעֲקֹב בְּרַחֵל שְׁבַע שָׁנִים"** (בראשית כט, יח – כ) (שתי ידות) על התורה לר' אברהם חזקוני פרשת וישב דף כג ע"א ד"ה במדרש לא נתתי, 'יד יהודה' על 'מאמר חקור דין' להרמ"ע מפאנו חלק ג פרק יח אותיות יא – יג). **וכאשר יעקב לקח אותן לנשים היה זה בלילה היפך מה שעשה אדם הראשון שלקח את חוה ביום, וכך תיקן את חטא גילוי העריות** (ועיר דוד' לר' דוד לידא בחלק בית אברהם חדר ג דף נ ע"א ד"ה והשאת יבואר). **ועל ידי מה שהתעכב מלהתחתן עד שהיה בן שמונים וארבע שנה הוא עשה היפך החיפזון של אדם הראשון, שנתקן על ידי זה** (פירוש 'יד יהודה' על 'מאמר חקור דין' להרמ"ע מפאנו חלק ג פרק יח אותיות יא – יג). **וזוהי מה שאמר אחר כך יעקב לעשו אחיו "עם לָבָן גִּרְתִּי וְאַחַר עַד עָתָה"** (בראשית לב, ה) רוצה לומר שהוא אחר עד עתה במשך שבע שנים כדי לתקן את חטאו של אדם הראשון (שתי ידות) על התורה פרשת וישב דף כג ע"א ד"ה במדרש לא נתתי).

יעקב לא ראה קרי עד גיל שמונים וארבע ותיקן את הקרי של אדם הראשון

יעקב תיקן את חטא הקרי של אדם הראשון על ידי ששמר את עצמו ולא נשא אשה ולא ראה קרי עד גיל שמונים וארבע ורק אז התחתן (ידבש לפי' להחיד"א מערכת י אות כא, 'מדרש אליהו' לר' אליהו הכהן מחבר 'שבת מוסר' דרוש ב' תקון העולם ד"ה והנה אבותינו הקדושים). **וזוהי מה שאמר יעקב לראובן שהיה בנו הבכור מלאה "ראובן בְּכָרִי אֶתָּה פָּחִי וְרֵאשִׁית אוֹנִי"** (בראשית מט, א) **כלומר "אתה הטיפה הראשונה שלי משום שמימי לא ראיתי קרי"** (רש"י בראשית מט, א). **וכמו שלתיקון הקרי צריך שמונים וארבע תעניות בימי השובבי"ם כמספר שמות הקודש אשר האדם פגם בהם, כן עשה גם יעקב אבינו כדי לתקן את אדם הראשון שהוא שהה שנה על כל יום של תענית, ובסך הכל שמונים וארבע שנה כמספר התעניות בימי השובבי"ם.** **ובזה הוא תיקן את עוון 'גילוי עריות' של אדם הראשון** (ידבש לפי' להחיד"א מערכת י אות כא). **לכן אף ש'הבכורה' עברה בסוף ליוסף כפי שנאמר על ראובן "וּבְחַלְלוֹ צוּעֵי אֲבִיו נִתְּנָה בְּכָרְתּוֹ לְבְנֵי יוֹסֵף בֶּן שְׁפָאֵל"** (מלכים א' ה, א) **עדיין המשיך ראובן להיקרא בכור שנאמר "בְּנֵי רֵאוּבֵן בְּכוֹר יִשְׂרָאֵל חֲנוּךְ וּפְלֹא חֲצֵרוֹן וְכַרְמִי"** (מלכים א' ה, א) **כדי לרמוז שבו נשלם תיקון אדם הראשון** (יחומת אנך' להחיד"א על דברי הימים א' פרק ה ד"ה ויש להוסיף קצת).

כאשר לבן החליף ליעקב את רחל בלאה באותו הלילה, היה ליעקב צער קשה על כך ואמר לראובן שנולד מהחלפה שהוא תחילת חוליו וצערו (ראה 'בראשית רבה' פרשה צח, ד). **והטעם לזה משום שיעקב טרח מאד לתקן את חטא 'גילוי עריות' של אדם הראשון וכל אותם השנים עד אז לא ראה שום קרי. והנה בגמר התיקון של אותם שמונים וארבע שנה הטעהו לבן ונמצא שחשב ברחל והתברר בבוקר שהיא היתה לאה, ולא עוד אלא שהתעברה באותו הלילה בראובן. לכן יעקב חשש שהוא פגם וכל יגיעו של שמונים וארבע שנה שחשב לתקן בהם לא תיקן, והצטער מה יהיה על הטיפה הזאת. אבל באמת כל זה היה מאת ה' ולא היה שום פגם** (יחומת אנך' להחיד"א פרשת ויחי אות א). **ורמז על כך הוא שכל בני יעקב אבינו כולל ראובן נולדו לשבעה חודשי הריון ולא לתשעה חודשים שהם ר"ע ימים, בכדי ללמד שלא היה ביעקב שום 'רע' כפי שנקרא מי שפוגם חלילה את זרעו לבטלה וכמו שנאמר על יצר בנו של יהודה "וַיְהִי יֶעֱרָ בְכוֹר הַהוּדָה רַע פְּעִינִי הִ"י"** (בראשית לח, ז) (יילקוט דוד' פרשת ויחי ד"ה 'ענין ארוך בתיקונים' מהמחבר).

יעקב היה יכול לשאת שתי אחיות בלי שום צד של איסור בדבר, לפי שכך נברא אדם הראשון כאשר אין פירוד עריות בין אח לאחות והכל הוא באחדות ואחווה, ורק מחמת החטא של אדם הראשון נאסרו אחר כך בעריות. **ולכן יעקב אבינו שהיה גלגול נשמתו של אדם הראשון ותיקן את הקלקול שנעשה על ידו, הותר לו להינשא לשתי אחיות. ודבר זה היה ראוי להמשיך לכל הדורות לילא שחטאו ישראל בעגל שאז שוב נאסרו בעריות** (שפתי כהן על התורה' פרשת חיי שרה על הפסוק 'ויקח העבד עשרה נגמלים'). **ואדרבא במה שנעשה יעקב לעבד אצל לבן הארמי והתחתן עם שתי האחיות, הוא זכה להוציא משם 'שתי טיפות' קדושות שהן רחל ולאה אשר נפלו אצל 'החיצונים' על ידי קלקול אדם הראשון** (זרע ברך' פרשת ויצא ד"ה ובוה אפטר לבאר מדרש), **ובזה הוא נטל את שלו היות שהיה בעצמו גלגול אדם הראשון** (יבגדי אהרן' לר' אהרן תאומים דרשן פרשת מקץ דף לג ע"ב ד"ה 'להבין כוונתם אקדים' מהש"ח הקדוש) (להרחבה על ענין העריות שהותרו בתחילת הבריאה ראה מאמרנו פרשת חיי שרה – זיווגו של האדם).

יעקב קיבל על עצמו יסורים כדי לתקן את המאה ושלושים שנה של אדם הראשון

יעקב קיבל על עצמו גלות ויסורים קשים ולפחד מלבן ומעשו הרשע כדי לתקן את חטא העריות של אדם הראשון (פני דוד' פרשת ויצא אות י ד"ה ועל פי זה אומר) **לכן כל מאה ושלושים שנה הראשונות שחי בהם יעקב, היו כולם בייסורים וגלות** (שער הפסוקים האר"י ז"ל פרשת ויגש סימן מז ד"ה ויאמר יעקב אל פרעה) **וצרות רבות** (נחל קדומים' להחיד"א פרשת ויחי אות א) **והכל כדי לכפר מאה ושלושים שנה שפרש אדם הראשון וראה בהם קרי.** **וזוהי מה שאמר יעקב כאשר הוא בא לפני פרעה "וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל פְּרֹעֶה יָמֵי שְׁנֵי מְגוּרֵי שְׁלֹשִׁים וּמָצֵאת שְׁנָה מְעַט וְרָעִים הָיוּ יָמַי שְׁנֵי חַיִּי"** (בראשית מז, ט) **אמר "מְעַט וְרָעִים" כנגד קלקול הזרע הנקרא "רע" אשר היה צריך להיתקן במשך כל אותם מאה ושלושים שנה על ידי רעת היסורים שבהם נתקנים העוונות** (שער הפסוקים האר"י ז"ל פרשת ויגש סימן מז ד"ה ויאמר יעקב אל פרעה). **וכיון ששנים אלו תיקנו את הפגם של האדם הראשון לכן קרא להם "יָמֵי שְׁנֵי חַיִּי", כלומר שעל אף שהיו רעים מצד הצער הרי שיקראו 'שנות חיים' מצד התיקון** (מחשוף הלבן' לר' יעקב אבוחצירא פרשת תולדות ד"ה ונלע"ד דאפטר דיצחק) (להרחבה על תיקון העוונות על ידי היסורים ראה מאמרנו פרשת תולדות – 'מעלת היסורים').

כאשר יעקב ברח מפני אליפז בנו של עשו הרשע שרדף אחריו במצות אביו, הם נפגשו. אז אמר לו יעקב שבמקום להורגו ייקח את כל אשר לו ויניחהו ערום, וַיִּרְאֶה אֶת הַדְּבָרִים לֵאבִיו. וכך עשה אליפז ונשאר יעקב ערום כבצאתו מרחם אמו. ויעקב נכנס לנהר שהיה שם כדי להתחבא מפני ערומו. ובעוד שיעקב היה בתוך הנהר, בא פֶּרֶשׁ אֶחָד שֶׁרָכַב עַל סוּס וּפָשַׁט אֶת בְּגָדָיו וִירַד לְנַהֵר לְקַרֵּר אֶת עַצְמוֹ. אז באה

זרימת נהר חזקה ביותר ושטפה את הפְּרֶשׁ וּחְנָקָה אֹתוֹ. ויעקב עלה ולבש את בגדיו של הפְּרֶשׁ ורכב על הסוס. וכיון שהוא חשש כי קרובי הנטבע יראוהו ויכירו את בגדיו וסוסו ויעלילו עליו עלילה, לכן הוא הלך תכף ונטמן בבית שֵׁם וְעֵבֶר במשך ארבע עשרה שנה. ויעקב קיבל אז על עצמו להיות כמה שעות בתוך הנהר ובסכנת חנק כדין האבא על 'אשת איש' שמיתתו בחנק, כדי לתקן את חטא 'גילוי ערויות' של אדם הראשון (פני דודי' להחיד"א פרשת ויצא אות יד ד"ה 'ועל פי זה אומר' בשם זקנו ר' אברהם אזולאי).

ונרמזו התיקון של המאה ושלישים שנה של אדם הראשון גם בפסוק "וַיִּגְשׁ יַעֲקֹב אֶל יִצְחָק אָבִיו וַיִּמְשְׁחוּ וַיֹּאמְרוּ הֲקֹל קוֹל יַעֲקֹב וְהִנְדִים יָדָי עֵשָׂו" (בראשית כז, כב), התיבה "הקל" נכתבה כשהיא חסרה את האות ו', לפי שהיא רומזת על אותם ק"ל שנים ראשונות של יעקב שבהם תיקן את ק"ל שנים של אדם הראשון (מגלה עמוקות רב אופנים' אופן קצא בהגה). אמנם אחרי אותם השנים שיעקב תיקן, נותרו שבעה עשרה שנה לחייו שבהם הוא ישב בהשקט בבטח וחיים טובים, וכפי שנרמז בפסוק "וַיַּחֲזִיק יַעֲקֹב בְּאָרְצוֹ מִצְרַיִם שְׁבַע עֶשְׂרֵה שָׁנָה" (בראשית מז, כח). כי אחרי שיעקב הצליח לתקן את חטא אדם הראשון בחלק 'גילוי ערויות', הוא המשיך בנחת ושלחה טו"ב שנים (נחל קדומים' להחיד"א פרשת ויחי אות א) בלי רע, לעומת מאה ושלישים השנים הראשונות שבהם נתקן 'הרע' (ישער הפסוקים' להארי" ז"ל פרשת ויגש סימן מז ד"ה ויאמר יעקב אל פרעה) שהוא השחתת הזרע הנקרא "רַע בְּעֵינֵי ה'" (בראשית לח, ז) (עפ"י 'אשל אברהם' לר' אברהם טובינה על טעמי המצוות בספר 'עץ החיים' ואשל אברהם' מצוה א ד"ה 'ונחזור לדברי הזהוה' ועיי"ש בענין נשמת אדם הראשון שהיתה בתוך יעקב באותם שבעה עשרה שנה האחרונות לחייו. וראה בזה גם 'ישער הפסוקים' להארי" פרשת ויגש סימן מז על הפסוק 'ויאמר יעקב אל פרעה' סוף ד"ה 'צריך להבין').

וכן נרמז מה שנתקן אדם הראשון בסמיכות הפסוקים "וַיֵּשֶׁב יִשְׂרָאֵל בְּאָרְצוֹ מִצְרַיִם בְּאָרְץ גֶּשֶׁן וַיִּנְאָחֲזוּ בָהּ וַיִּרְבוּ וַיִּרְבּוּ מְאֹד: וַיַּחֲזִיק יַעֲקֹב בְּאָרְצוֹ מִצְרַיִם שְׁבַע עֶשְׂרֵה שָׁנָה וַיַּחֲזִיק יַעֲקֹב בְּאָרְצוֹ מִצְרַיִם וְאֶרְבָּעִים וּמֵאָת שָׁנָה" (בראשית מז, כז – כח), סמך את שתי התיבות "מְאֹד: וַיַּחֲזִיק" כי תיבת "מְאֹד" רומזת לאדם הראשון שהו אֹתוֹן האותיות, ובא ללמד שהוא היה "חי" ביעקב אבינו ולא הוצרך לתיקון נוסף. כי כל ימיו של יעקב היו מכאובים עד אשר זוקק לגמרי והיתה מטתו שלמה (שפתי כהן על התורה: פרשת ויחי ד"ה עוד ויחי לפי), שיעקב תיקן הרבה "מְאֹד" את אדם הראשון ונתן לו 'חיים' יותר משאר אבותיו הקדושים (מחשוף הלבן' תחילת פרשת ויחי ד"ה ויחי יעקב בארץ מצרים) ועל ידו נשלם תיקונו (חומת אנך' להחיד"א פרשת ויחי אות א). ועוד פרשת ויחי שבתורה היא פרשה 'סתומה', בכדי לרמוז שתיקון זה שנעשה הוא דבר 'הסמוי מן העין' ואינו ידוע אלא ליחידי הדור (שפתי כהן על התורה' פרשת ויחי ד"ה עוד ויחי לפי).

יעקב אבינו לא מת כי השלים לתקן לגמרי את חטאו של אדם הראשון

עד ימיו של יעקב אבינו כל מי שהגיע עתו למות היה מתעטש ומת מיד. מטעם זה נהגו לומר למי שמתעטש "חיים טובים" משום שלא היה לו חיים. אך יעקב אבינו ביקש שיהיה חולי לפני מותו של האדם, כדי שיוכל אדם לצוות את בניו ולא יהיה מחלוקת על הנכסים (ילקוט חדשי' ערך מיתה אות עג). אמנם היה ליעקב טעם נוסף, שהיה יכול להיות קטרוג וערעור על אדם הראשון מצד הבריות בטענה שהוא גרם להם את המיתה בעולם. אבל עכשיו שיש חולי לפני המוות אזי מחמת קושי החולי (מדרש תלפיות' ענף יעקב ד"ה 'יעקב ביקש' בשם שפתי כהן על התורה) והצער (שפתי כהן על התורה' פרשת ויחי על הפסוק 'הנה אביך חולה') רוב בני האדם הללו מתירים את עצמם למיתה (מדרש תלפיות' ענף יעקב ד"ה 'יעקב ביקש' בשם שפתי כהן על התורה) ומבקשים מיתה בכל יום, ואין יותר תרעומת על אדם הראשון. ואם יבוא הנפטר בעצמו בטענה על אדם הראשון אומרים לו "אתה עצמך שאלת את המיתה!" (שפתי כהן על התורה' פרשת ויחי על הפסוק 'הנה אביך חולה'). ודווקא יעקב ביקש את 'החולי' על פי טעם זה, כי הוא היה סוף גלגולו ותיקונו של אדם הראשון (מדרש תלפיות' ענף יעקב ד"ה 'יעקב ביקש' בשם שפתי כהן על התורה) (להרחבה בענין החולי של אדם ראה מאמרנו לפרשת משפטים – רפואת החולים).

כל האבות חמדו את מערת המכפלה כי אדם הראשון חצב אותה והאבות היו תיקונו של אדם הראשון, שאברהם תיקן את חלק 'הנפש' יצחק את חלק 'הרוח' ויעקב את חלק 'הנשמה' של אדם הראשון (ילקוט דודי' פרשת ויחי ד"ה יעקב וכל האבות חמדו), והיו צריכים כולם להיקבר שם יחד עם אדם הראשון כי הם היו גלגוליו. לכן צוה יעקב את יוסף "וַיִּשְׁכְּבֵתִי עִם אֲבֹתַי וַיִּנְשָׂאֲתַנִּי מִמִּצְרַיִם וַיִּקְבְּרֵתַנִּי בְּקִבְרֵתָם" (בראשית מז, ט) לפי שאני השלמתי את הגלגולים של אדם הראשון. והרמז לכך כי הגמטריא של התיבות "וַיִּשְׁכְּבֵתִי עִם אֲבֹתַי" כאשר תיבת "אֲבֹתַי" נגרטת לפי 'אם למקרא' כלומר במילוי אות ו' כך 'אבותי' ועם הכולל של שלש התיבות – יוצאים בגמטריא 'לתשלום גוף של אדם'. ומטעם זה צוה יעקב את יוסף "וַיִּקְבְּרֵתַנִּי בְּקִבְרֵתָם" ולא בקבר אחר (שפתי כהן על התורה' פרשת ויחי ד"ה 'ועד"ה קרא ליוסף) לפי שזה שלימות תיקון חטא אדם הראשון (ילקוט דודי' פרשת ויחי על הפסוק 'ויקברתני בקברתם' מהזהר) שהוא עצמו גמר התיקון שלו (ילב אריה' פרשת ויחי אות ב סוף ד"ה 'לפי זה נראה לי ועיי"ש עוד, נזר הקודש' על בראשית רבה סג, ב ד"ה ואמנם), להיקבר בקברם של שאר האבות (ילב אריה' פרשת ויחי אות ב סוף ד"ה 'לפי זה נראה לי ועיי"ש עוד) (להרחבה בענין מערת המכפלה ראה מאמרנו לפרשת חיי שרה – 'מערת המכפלה').

אחרי שתוקנה נשמת אדם הראשון "יעקב אבינו לא מת" (ראה גמי' תענית דף ה ע"ב) (סמיכת חכמים' לר' נפתלי כץ דף ל ע"א טור א) רק אחזה אותו שינה עמוקה באחרית ימיו (אור החיים הקדוש' בראשית נ, א) והיה נראה בגופו דומה למת (יצחק דודי' לבעל שו"ת בית דוד פרשת ויחי ד"ה ב"פ"ק דתענית יעקב אבינו). והטעם בזה, כי אחרי שהושלם תיקון חטא אדם הראשון על ידי יעקב הרי דין הוא שיעקב יחיה ולא ימות כדי לקיים בו מה שהיה צריך להיות לכתחילה שהאדם יחיה לעולם. וזה גם נרמז בסמיכות התיבות "מְאֹד: וַיַּחֲזִיק יַעֲקֹב" (בראשית מז, כז – כח) שמחמת תיקונו של אדם הראשון שהוא אותיות "מְאֹד", מתקיים "וַיַּחֲזִיק יַעֲקֹב" (חומת אנך' להחיד"א ז"ל פרשת ויחי אות א) כי יצא מקללת האדם "מות תמות" (בראשית ב, יז). ולכן אמרו רבותינו על יעקב "מה זרעו בחיים אף הוא בחיים" (ראה גמי' תענית דף ה ע"ב) (ראש דודי' להחיד"א סוף פרשת תולדות ד"ה וחשבתי דרכי), ובה רמזו גם על אדם הראשון שהיה בתוכו ולא הוצרך להתגלגל עוד (שפתי כהן על התורה' פרשת בראשית ד"ה כדאיתא בזהר) – כי כבר נתקן ביעקב אבינו עליו השלום (שפתי כהן על התורה' פרשת ויחי ד"ה עוד ויחי לפי) (להרחבה על כך שיעקב אבינו לא מת ראה מאמרנו לפרשת ויחי – יעקב אבינו לא מת). ה' יראנו נפלאות מתורתו, אמן.

<p>החלום עם חלומות: יחיות בת רוחה ורוחיה וכל שמחתה אושרת יחי</p>	<p>החלום עם חלומות: יעל בת שירה וכל שמחתה אושרת יחי</p>	<p>החלום עם חלומות: סליה אסתרי בת אלינור ודודי (בכת שמחת חזון) שירה בת אלינור חיה</p>	<p>החלום עם חלומות: ציונה ששנה בת חנה בנזון יחי אליהו בן יצחק יחי</p>	<p>החלום עם חלומות: חיים בן מימה יחי</p>	<p>החלום עם חלומות: אליהו בן יצחק יחי</p>	<p>החלום עם חלומות: יוסף מוסר בן אהרן יחי</p>	<p>החלום עם חלומות: מנחם מדין בן מנשה יחי</p>	<p>החלום עם חלומות: אהרן בן עזריה יחי</p>	<p>החלום עם חלומות: רחל בת יוסף ונולדת משה אשת דוד</p>	<p>החלום עם חלומות: יוסף מוסר בן אהרן יחי</p>
--	---	---	---	--	---	---	---	---	--	---

החלום עם חלומות: יחיות בת רוחה ורוחיה וכל שמחתה אושרת יחי

החלום עם חלומות: יעל בת שירה וכל שמחתה אושרת יחי

החלום עם חלומות: סליה אסתרי בת אלינור ודודי (בכת שמחת חזון) שירה בת אלינור חיה

החלום עם חלומות: ציונה ששנה בת חנה בנזון יחי אליהו בן יצחק יחי

החלום עם חלומות: חיים בן מימה יחי

החלום עם חלומות: אליהו בן יצחק יחי

החלום עם חלומות: יוסף מוסר בן אהרן יחי

החלום עם חלומות: מנחם מדין בן מנשה יחי

החלום עם חלומות: אהרן בן עזריה יחי

החלום עם חלומות: רחל בת יוסף ונולדת משה אשת דוד

החלום עם חלומות: יוסף מוסר בן אהרן יחי